

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Karla Šimky a Lukáše Pišvejce v právní věci žalobkyně: **A3/94 Property v.o.s.**, se sídlem Hlavní 450, Herink, zastoupené JUDr. Robertem Zugarem, advokátem se sídlem Laubova 1729/8, Praha 3, proti žalovanému: **Katastrální úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Pod Sídlištěm 1800/9, Praha 8, na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2025, č. j. 6 A 122/2020-308,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2025, č. j. 6 A 122/2020-308, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný úkonem ze dne 15. 10. 2020, sp. zn. Z-31930/2020-101, rozdělil pozemky par. č. 2917/34 o výměře 4016 m², par. č. 2917/37 o výměře 9291 m² a par. č. 2917/38 o výměře 5035 m², katastrální území Ruzyně, čímž vznikly pozemky par. č. 2917/34 o výměře 4013 m², par. č. 2917/37 o výměře 7676 m², par. č. 2917/38 o výměře 1429 m², par. č. 2917/113 o výměře 589 m², par. č. 2917/114 o výměře 191 m², par. č. 2917/116 o výměře 1252 m², par. č. 2974/12 o výměře 2592 m², par. č. 2974/13 o výměře 233 m² a par. č. 2974/16 o výměře 366 m², katastrální území Ruzyně. Podkladem bylo územní rozhodnutí Odboru výstavby Úřadu městské části Praha 6 ze dne 3. 2. 2017, č. j. MCP6 002224/2017 (územní rozhodnutí ze dne 3. 2. 2017). Proti tomuto úkonu podala žalobkyně žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, které městský soud vyhověl.

Určil, že zápis rozdělení pozemků podle geometrického plánu ze dne 16. 9. 2020 byl nezákonný, a přikázal žalovanému, aby obnovil stav před zápisem.

[2] Nejvyšší správní soud předtím, než by se začal zabývat podstatou kasační stížnosti, musel posoudit, zdali městský soud postupoval dle § 34 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a neopomenul v řízení o žalobě vyrozumět Ředitelství silnic a dálnic, s. p., jako v úvahu přicházející osobu zúčastněnou na řízení. NSS proto blíže nerekapituluje právní názor městského soudu, pokud jde o předmět sporu, protože to není zapotřebí s ohledem na důvod zrušení rozsudku.

II. Argumentace účastníků řízení a další podání

[3] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatel považoval napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů [§103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] a nezákonný [§103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Má za to, že v něm není dostatečně zdůvodněno, v čem městský soud spatřuje zásah do veřejných subjektivních práv žalobkyně, a následně obhajuje svůj postup v řízení o zápisu jiných údajů a změn, v jehož rámci si mimo jiné vyžádal potvrzení od příslušného správního orgánu, že údaje v návrhu na zápis odpovídají skutečnosti. NSS neshrnuje kasační stížnost podrobněji, protože to s ohledem na důvod zrušení rozsudku městského soudu není nutné. Totéž platí i o vyjádření žalobkyně ke kasační stížnosti.

[4] Do řízení o kasační stížnosti se jako osoba zúčastněná na řízení přihlásilo Ředitelství silnic a dálnic, s. p. Uvedlo, že se o vydání napadeného rozsudku dozvědělo teprve z dopisu zástupce žalobkyně dne 7. 5. 2025. Městský soud pochybil, když jej jakožto vlastníka dotčených pozemků nevyrozuměl o probíhajícím řízení a neumožnil mu účastnit se řízení o žalobě v postavení osoby zúčastněné na řízení a uplatňovat práva s tím související. Následně Ředitelství silnic a dálnic, s. p., podalo obsáhlé vyjádření ke kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Kasační stížnost je přípustná a lze ji projednat.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda městský soud neopomenul vyrozumět v úvahu přicházející osobu zúčastněnou na řízení podle § 34 odst. 2 věty druhé s. ř. s. Jednalo by se o vadu řízení, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2014, č. j. 5 As 74/2013-48), a soud ji zkoumá z úřední povinnosti, tj. i pokud ji stěžovatel nenamítne (srov. např. rozsudky NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 As 39/2004-75, č. 1479/2008 Sb. NSS, ze dne 16. 4. 2025, č. j. 2 As 364/2023-103, bod 14, a ze dne 5. 5. 2025, č. j. 22 As 7/2025-33, bod 12).

[7] Podle § 34 odst. 2 věty první s. ř. s. *je návrhovátelem povinen v návrhu označit osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, jsou-li mu známy*. Správní soud však odpovídá za správné stanovení okruhu osob, které splňují materiální podmínku uvedenou v § 34 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 2. 2013, č. j. 1 As 149/2012-153, bod 18). Podle § 34 odst. 2 věty druhé s. ř. s. *předseda senátu takové osoby vyrozumí o probíhajícím*

pokračování

řízení a vyzve je, aby ve lhůtě, kterou jim k tomu současně stanoví, oznámily, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Soud vyrozumí potenciální osoby zúčastněné na řízení adresně dle § 42 odst. 1 s. ř. s., nebo výjimečně za podmínek upravených v § 42 odst. 4 s. ř. s. veřejnou vyhláškou (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2020, č. j. 8 As 34/2019-46, bod 16). Nevrozumí-li soud osoby přicházející v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, ačkoli mu jejich existence musí být zřejmá (ze správního rozhodnutí, správního spisu nebo i z povahy věci), jedná se o tzv. jinou vadu řízení, která je důvodem pro zrušení napadeného soudního rozhodnutí dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 9. 2021, č. j. 10 As 31/2021-142, bod 24, a rozhodnutí tam uvedená).

[8] Osobami zúčastněnými na řízení jsou podle § 34 odst. 1 s. ř. s. osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat. Práva osoby zúčastněné na řízení tedy může uplatňovat ten, kdo byl přímo dotčen na svých veřejných subjektivních právech či povinnostech (materiální podmínka, viz rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2013, č. j. 8 As 136/2012-62, bod 17) a současně soudu výslovně oznámil, že bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení (formální podmínka, viz rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009-190, č. 2341/2011 Sb. NSS). Osoba zúčastněná na řízení má právo přihlásit se do soudního řízení i v jeho kasační fázi, neboť § 34 s. ř. s. neváže toto právo na určitou část řízení, ani je neomezuje lhůtou (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2007, č. j. 8 Aps 8/2007-90).

[9] Z doslovného výkladu § 34 odst. 1 s. ř. s. by bylo možné dovodit, že institut osoby zúčastněné na řízení je aplikovatelný pouze v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s. a v řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu dle § 79 a násl. s. ř. s. (a přiměřeně je tato úprava z větší části použitelná na osoby zúčastněné na řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy – viz výslovný odkaz na § 34 v § 101b odst. 4 s. ř. s.). Uvedený výklad byl také judikaturou NSS původně zastáván, viz např. rozsudek NSS ze dne 2. 10. 2008, č. j. 3 Aps 5/2008-282, byl nicméně překonán pozdější judikaturou, podle níž lze institut osoby zúčastněné na řízení analogicky použít i v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle § 82 a násl. s. ř. s.

[10] Již v usnesení ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, publ. pod č. 2206/2011 Sb. NSS, rozšířený senát konstatoval, že zásahovou žalobou se lze bránit proti provedení či neprovedení záznamu do katastru nemovitostí. Přitom zmínil, že se neprovedení záznamu v dané věci přímo týkalo nejen tehdejšího stěžovatele (Olomouckého kraje), ale i další osoby (Správy silnic Olomouckého kraje, příspěvkové organizace), a lze tedy dovodit, že již v této věci rozšířený senát implicitně předpokládal možnost další osoby, vedle žalobce, jíž se posuzovaný záznam (resp. jeho neprovedení) do katastru nemovitostí rovněž přímo týká, vystupovat v tomto řízení o zásahové žalobě jako osoba na něm zúčastněná (srov. také rozsudek rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017-42, č. 3686/2018 Sb. NSS, bod 59, či z aktuální judikatury například rozsudky NSS ze dne 13. 2. 2025, č. j. 1 As 280/2024-35, a ze dne 13. 9. 2024, č. j. 4 As 380/2023-42).

[11] V obecné rovině lze proto připustit, že i v řízení o zásahové žalobě mohou vystupovat osoby zúčastněné na řízení, jsou-li pro to splněny podmínky vyplývající z analogické aplikace § 34 s. ř. s., tedy především dotčení takových osob na právech navrhovaným výrokem rozsudku krajského soudu. Je tedy nepochybné, že bude nutné případné postavení osob zúčastněných na řízení o žalobě dle § 82 a násl. s. ř. s. hodnotit vždy individuálně.

[12] Podle NSS je třeba naplnění materiální podmínky ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. v této věci dovozovat z vlastnického práva k pozemkům, jichž se posuzovaný zásah týká (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2024, č. j. 5 As 83/2024-27, bod 16 a judikatura tam uvedená). V posuzované věci z veřejně dostupných zdrojů vyplývá, že na základě rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru stavebního úřadu, ze dne 8. 4. 2024, č. j. MHMP 696592/2024, o vyvlastnění vlastnického práva k pozemkům par. č. 2917/113, par. č. 2917/114, par. č. 2917/116, par. č. 2974/12, par. č. 2974/13 a par. č. 2974/16, byl dne 8. 10. 2024, s právními účinky od 23. 5. 2024, proveden vklad vlastnického práva k uvedeným pozemkům pro nového vlastníka, Českou republiku. Předmětné pozemky jsou proto nyní evidovány na listu vlastnictví č. 1409, katastrální území Ruzyně, kde je jako vlastník zapsána Česká republika s právem hospodaření pro Ředitelství silnic a dálnic s. p. O vkladovém řízení byl městský soud informován stěžovatelem přípisem ze dne 9. 10. 2024, doručeným soudu dne 14. 10. 2024 (č. l. 261 spisu městského soudu).

[13] Nejpozději tedy ode dne 14. 10. 2024 musela být městskému soudu zřejmá existence osoby přicházející v úvahu jako osoba zúčastněná na řízení, a byl proto povinen ji o řízení vyrozumět a umožnit jí uplatnit procesní práva. Převodem či přechodem hmotného práva, s nímž je dotčení v soudním řízení spojeno, může totiž dojít ke změně v okruhu osob zúčastněných na řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2008, č. j. 8 As 20/2006-129, č. 1601/2008 Sb. NSS).

[14] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud opomenul v úvahu přicházející osobu zúčastněnou na řízení, konkrétně Ředitelství silnic a dálnic s. p., čímž se dopustil jiné vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci. Potenciální osoba zúčastněná na řízení se nemohla seznámit s podanou žalobou, reagovat na ni, účastnit se ústního jednání, při kterém byli vyslechnuti oba znalci, a svou argumentací či důkazními návrhy tak případně ovlivnit rozhodnutí městského soudu (srov. rozsudek NSS ze dne 5. 5. 2022, č. j. 8 As 54/2020-45, bod 10). NSS proto rozsudek městského soudu zrušil, aniž se zabýval kasačními námitkami týkajícími se zákonnosti zásahu spočívajícího v zápisu rozdělení pozemků do katastru nemovitostí.

[15] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti NSS nerozhodoval, neboť rozhodl ve věci samé neprodleně, bezprostředně po provedení nezbytných procesních úkonů.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[16] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, byť z jiných důvodů, než které uváděl stěžovatel, proto zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§110 odst. 1 s. ř. s.). V něm bude městský soud postupovat podle závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Zároveň zváží vliv změny ve vlastnictví pozemků, jichž se měl týkat tvrzený nezákonný zásah a k nimž došlo před vydáním napadeného rozsudku (§ 87 odst. 1 s. ř. s.), na aktivní věcnou legitimaci, případné procesní nástupnictví na straně žalobkyně či vhodnost žalobního typu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2021, č. j. 3 As 208/2019-69, bod 23).

[17] Městský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2025

Eva Šonková
předsedkyně

s
e
n
á
t
u